

Virsi- ja laulukilpailu 2016-2017

VIRSIVISA on valtakunnallinen kouluille suunnattu hanke, joka on tarkoitettu kolmas- ja neljäsluokkalaisten tavoitteena on tehdä virsikirjaa ja erityisesti visan virsiä koululaiselle tutuksi monipuolisesti ja mukavasti. Kyse on nimenomaan visasta, ei laulukilpailusta; virret kuuluvat kaikille laulutaitoon katsomatta.

Virsisivian järjestää Seurakuntien Lapsityön Keskus yhteistyössä kirkkohallituksen ja PTK –poikien ja tyttöjen keskuksen kanssa. Asiantuntijana mukana myös Opetushallitus. Paikallisesti visaa toteuttavat koulut ja seurakunnat sekä osittain hiippakunnat.

Virsiin tutustutaan luokittain tai uskonnollisten opetusryhmittäin; visavaihe-

siin osallistuu vapaaehtoisista koostuva kolmen hengen joukkue.

VIRSI – ANNA SEN SOIDA!

● **Virsi – mikä mainio sana** ja asia, joka synnyttää heti hyvin erilaisia mielleyhtymiä: kokemuksia, tuntemuksia, tiloja – kaikuja, urkuja, kirkkoja, bändejä, kasteita, häitä ja hautajaisia, tunteita, jopa tuoksujia.

Virsi liittyy vahvasti kulttuuriimme. Se on osa ihmisen pyhää ja arkea. Se ikään kuin jytkyttää taustalla vuosituhantisella perinteellään. Virsi kulkee uomassaan, mutta sen sävelistä ja sanoista muodostuu taas uusia puroja ja lähteitä.

Virsi vaikuttaa tässä ajassa ja on nyt jopa hyvin ajankohtainen. Martti Luther julkaisi 95 teesiään 500 vuotta sitten. Tulevana merkivuotena muistetaan niin Suomessa kuin maailmalla Lutherin käynnistämää reformaatiota ja kirkkojen historiaa. Samalla kuitenkin tartutaan tähän päivään ja suuntaudutaan tulevaan.

Martti Lutheria voi myös kiittää kansankielisestä virsilaulusta. Saamme laulaa virtemme suomeksi, ruotsiksi, saksaksi, englanniksi – emme esimerkiksi latinaksi. Reformaation aika oli protestanttisen virren syntyä, ja virret muovautuivat yleiseen seurakunnalliseen käyttöön. Ihmiset alkoivat laulaa.

VALTAKUNNALLISEN VIRSIVISAN kahdeksas kausi käynnistyy tulevana syksynä. Visa starttaa vauhdilla tutuilla kuvioilla ja nappaa mukaansa reformaation merkivuoden tärkeitä pointteja. Lisämaustetta tuo myös virsikirjan lisävihko, joka otetaan käyttöön adventtina 2016. Jokaisessa visavaiheessa onkin mukana yksi lisävihkon laulu – osa niistä ennestään tuttuja.

Vieläkään ei voi liikaa korostaa yhdessä laulamisen ja musisoimisen merkitystä. Se ryhmäyttää, uudistaa ja virkistää, lisää ryhmän empatiakykyä. Laulaminen tukee niin fyysistä kuin henkistäkin vapautumista, avaa lukkoja ja vapauttaa hengityksen – myös koulussa. Virsi sopii uskontotunnille, kristillisen kulttuuriperinnön vaalimiseen ja elämiseen tai jumalanpalveluskontekstiin.

Virsisivian virsi on koulussa apuväline opetussuunnitelman toteutumiseen. Sen kautta päästään sisälle niin uskontojen kertomuksiin ja niiden sisältöihin kuin kirkollisiin symboleihin ja merkityksiin. Virren kaikuminen on toisaalta osa ”kirkkokieltä”, mutta toisaalta sitä kansankieltä, josta Luther jo puhui.

Musiikki, siis myös virsi, on sekä yksilöllinen että yhteisöllinen kokemus. Se on ilmaisun kieli. Musiikki tarjoaakin monelle väylän saada omaa kieltä kuultavaksi, näkyväksi, olemassa olevaksi. Musiikki sanoittaa tunteita ja tuntemuksiamme, hoitaa minua ja muita.

Tervetuloa mukaan virren monipuoliseen maailmaan! Virsisivisa on siihen hyvä sisäänheittäjä. Se odottaa tekijöitään – kolmas- ja neljäsluokkalaisten, opettajien, seurakunnan työntekijöitä.

Virsi – anna sen soida!

Mari Torri-Tuominen

Virsisivian projektivastaava, Seurakuntien Lapsityön Keskus

Näitä virsiä lauletaan kaudella 2016–2017

Kouluvaihe sekä paikallisvaihe seurakunnittain (yhteensä 20 virttä):

- 13 Nyt sytytämme kynttilän
- 15 Tiellä ken vaeltaa
- 21 Enkeli taivaan
- 27 Juhlimaan tulkaa
- 59 Leipää pelloilta maan
- 60 Soi kunnia ja kiitos
- 78 Vieraalla maalla kaukana
- 88 Lensi maahan enkeli
- 104 Pilvimuurista valo välähtää
- 332a Herra hyvää kiittää
- 395 Jo ennen syntymääni
- 397 Kun on turva Jumalassa
- 462 Soi kunniaksi Luojan
- 492 Ystävä sä lapsien
- 494 Luoja enkeleineen
- 501 Kuule, Isä taivaan
- 509 Herra, elämäni
- 581 Kiitos Jumalamme
- 600 Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan
- 931 *Joskus sisimpäämme kasvaa*

Edellisten lisäksi aluevaiheeseen hiippakunnittain viisi virttä lisää (yhteensä 25 virttä):

- 16 Jeesus Kristus meille nyt
- 105 Aurinkomme ylösnousi
- 125 Kosketa minua Henki
- 170 Jumala ompi linnamme
- 971 *Maan korvessa kulkevi*

Edellisten lisäksi finaaliin viisi virttä lisää (yhteensä 30 virttä):

- 452 Jo Herran armopöytä
- 134 Pyhä, pyhä, pyhä!
- 140 Autuaita kaikki
- 567 Ah kuinka kevät hohtaa
- 923 *Silmäni aukaise*

Punaisella merkityt ovat Virsikirjan tulevasta lisävihkosta (otetaan käyttöön adventtina 2016). * Numero 932 *Joskus sisimpäämme kasvaa* tunnetaan myös nimellä *Rukous on silta*. Se löytyy monista laulukokoelmista, esimerkiksi Lasten virsi (Lasten Keskus 2012) tai Laulutuli (Lasten Keskus 2011).

* Numero 971 *Maan korvessa kulkevi* tunnetaan nimellä *Suojelusenkeli*. Sekin löytyy myös monista kokoelmista (mm. Lasten virsi).

* Numero 923 *Silmäni aukaise* kuuluu finaaliin. Pyrimme saamaan sen esille verkovirsikirjan kautta. Sekä alue- että finaaliin virsistä tiedotetaan niihin mukaan päässeille erikseen.

Virsisivisi ja koulu

SAA LAULAA VIRSIÄ

Opetussuunnitelma luo yhteisen perustan ja suunnan päivittäiselle koulutyölle. Se on strateginen ja pedagoginen työkalu, joka linjaa koulujen työtä ja liittää sen muuhun paikalliseen toimintaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja oppimisen edistämiseksi.

Uskonnon opetus pyrkii antamaan laajan uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen sekä edistämään uskonnon ja kulttuurin välisen suhteen ymmärtämistä. Opetuksessa pohditaan uskon ja tiedon suhdetta sekä uskonnoille ominaista kieltä, symboliikkaa ja käsitteistöä. Opetus kannustaa oppilaita kunnioittamaan elämää, ihmisarvoa sekä omaa ja toisen pyhää.

Vuosiluokilla 3–6 uskonnon opetuksessa laajennetaan ja syvennetään oman uskonnon perustietoja: perehdytään pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin, keskeiseen oppiin, eettisiin periaatteisiin, rituaaleihin ja tapoihin. Oppilaita kannustetaan ihmettelyyn ja kyselyyn. Opetuksessa harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja oppilaita rohkaistaan ystävyteen, myönteisen luokka- ja kouluyhteisön rakentamiseen sekä toimimaan syrjintää vastaan.

Ev.lut. uskonnon opetuksessa perehdytään mm. Martin Lutherin ja Mikael Agricolan merkitykseen uskonnon uudistajina, sakramentteihin, rukouksiin, jumalanpalvelukseen ja seurakunnan toimintaan. Samoin tutustutaan Raamatun keskeisten kertomusten vuorovaikutukseen taiteen, tieteen ja kulttuurin kanssa. Tietoja kirkkovuodesta, elämänkaaren kristillisistä rituaaleista sekä niihin liittyvästä moninaisesta tapakulttuurista syvennetään.

Myös elokuussa 2016 käyttöön otettavan uuden opetussuunnitelman mukaan virret ja muu hengellinen musiikki ovat osa tätä kaikkea.

(Lähde PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET; Määräykset ja ohjeet 2014/96/Opetushallitus)

FINAALITUNNELMIA

Kuusankoskitalolta keväällä 2015

Visassa ei pärjää pelkällä laulutaidolla. Tehtävien ratkomisessa tarvitaan niin ongelmanratkaisutaitoa, virsien sisällön tuntemusta kuin nokkeluuttakin.

*Sibeliuksen juhluvuoden kunniaksi joukkueet olivat valmisteilleet etukäteen luovan tehtävän – johdannon virteen *Soi* kunniaksi Luojan. Toteutuksessa olivat käytössä kaikki keinot soitinsäestyksistä tanssiin ja räppiin. Esitykset olivat huikeita.*

*Myös visan maskotti *Virsitintti Tinifi* avustajineen vieraili finaaliassa esittämässä pantomiimiarvoituksia.*

Visailijat tuntevat virsikirjansa etu- ja takaperin, mutta välillä asioita on myös yhdessä haeskeltava.

◀ *Visassa hyödynnettiin myös Kahoot-sovellusta.*

MISTÄ LÄHDEN LIIKKEELLE?

- 1) Ota asia esille oman seurakuntasi työntekijäkokouksessa.
- 2) Kokoa koulutyötä tekevät tai Virsivisasta innostuneet työntekijät yhteen. Huomaa, että Virsivisa voi olla osa koulu ja kirkko -yhteistyötä.
- 3) Tutustukaa Virsivisan verkkosivuihin (www.virsivisa.fi). Huomioi erityisesti ilmoittautumisaikataulu.
- 4) Selvittäkää seurakunnassanne jo olemassa olevien toimintatapojen perusteella juuri teille sopivin tapa lähestyä kouluja Virsivisa-asiassa.
 - * Tehkää selvä työnjako Virsivisaan osallistuvien työntekijöiden kesken: kuka tekee, mitä, missä ja milloin.
 - * Sopikaa koulujen yhteydenotoille selvä aikataulu.
 - * Selvittäkää keskenänne ennen yhteydenottoa kouluille, mitä olette valmiita tekemään asian hyväksi opettajan työtä tukien, mihin resurssinne riittävät.
 - * Ole yhteydessä suoraan 3.–4. luokkien opettajiin ja kerro, millaiseen yhteistyöhön olette halukkaita.
 - * Rohkaise opettajia verkkosivujen käyttöön. Sieltä löytyvät mm. visan koulu- ja aluevaiheen virret soivana versiona, sieltä saa tukea virren opetteluun ja ideoita omassa luokassa tapahtuvan musisoinnin toteuttamiseen.
- 5) Muistuta opettajia Virsivisasta! Pidä asia esillä!

Miten seurakunnan työntekijä tekee Virsivisaa?

- * laulattaa koululaisia, luokkia yksitellen ja/tai koulun yhteislaulutilaisuuksissa.
- * käyttää ”viikon virsiä” päivänavauksissa (ks. www.virsivisa.fi).
- * käyttää itse ja rohkaisee opettajia käyttämään verkkosivuilta löytyvää materiaalia.
- * on saatavilla opettajan tueksi virsien opettamiseen.
- * kannustaa ja innostaa visaan osallistumiseen!
- * on mukana järjestämässä varsinaisia visavaiheita: kouluvisaa ja paikallisvisaa (seurakunnittain).

Virsivisan 2014-2015 voittaja löytyi Vantaalta. Pitkät ja pätkät -joukkueeseen kuuluivat Iita Hietikko, Wilhelmiina Riihimäki ja Minja Vilpponen. Taustatukena oli luokan opettaja Anna Laakso.

LISÄTIETOA

*www.virsivisa.fi

* Musiikkikouluttaja Mari Torri-Tuominen, SLK
mari.torri-tuominen@lastenkeskus.fi, (09) 6877 4512

* Tiedottaja Erja Saarinen, SLK
erja.saarinen@lastenkeskus.fi, 0400 510 909

VISAN ETENEMINEN JA AIKATAULUT

* Ilmoittautuminen (verkossa) 1.9.–30.11.2016

Visaan ilmoittaudutaan ja tutustutaan luokittain tai uskonnon opetusryhmänä. Varsinaiseen visavaiheeseen luokasta muodostetaan vapaasti kolmen hengen joukkueita.

* Kouluvisa viikko 5/2017

Mukana voi olla useita joukkueita samasta luokasta. Kouluvisassa valitaan koulun paras joukkue paikallisvisaan. Visan järjestelyvastuussa ovat koulu ja seurakunnan työntekijät.

* Paikallisvisa (seurakunnittain) viikko 7/2017

Mukana kouluvisojen parhaat. Paikallisvisassa valitaan seurakunnan paras joukkue edustamaan seurakuntaa (tai kappeliseurakuntaa) aluevisassa. Visan järjestelyvastuu on seurakunnan työntekijöillä.

* Aluevisa (hiippakunnittain) viikko 12/2017

Mukana paikallisvisojen voittajat. Aluevisassa valitaan hiippakunnan edustusjoukkue finaaliin. Visan järjestelyistä vastaa hiippakunnan tuomiokapituli eri tavoin.

* Finaali 4.5.2017

Finaalissa on yhteensä kahdeksan eri hiippakuntaa edustavaa joukkuetta. Seurakuntien Lapsityön Keskus vastaa finaalin järjestelyistä.

Valtakunnallinen Virsivisa-työryhmä vastaa varsinaisista visatehtävistä sekä lähettää ne ohjeineen visojen järjestäjille.

PALKINNOT

Kouluvisan ja paikallisvisa palkinnoista sopivat paikalliset toteuttajat (koulut ja seurakunnat) yhdessä.

Aluevisan palkinnot (hiippakunta vastaa): 1. palkinto 150 €, 2. palkinto 100 €, 3. palkinto 75 €.

Finaalin palkinnot: 1. palkinto 500 €, 2. palkinto 300 €, 3. palkinto 200 €. Lisäksi kustannetaan finalistien luokkien matkat finaali paikkakunnalle. Kiertopalkintona voittajajoukkue saa luokkaansa Koistisen viisikielisen ”kultakanteleen”. Myös paras kolmasluokkalaisista koostuva joukkue palkitaan.

Palkinnot on tarkoitettu koko luokalle!